

**ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ:
Η ΕΙΣΡΟΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ
ΠΕΡΑΣΤΕ
ΚΟΣΜΕ...**

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΑΦΕΙΑΔΗ | ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΝΙΚΟΣ ΠΗΛΟΣ

Η χρεοκοπημένη Ελλάδα μπορεί να μη φαντάζει πια «επίγειος παράδεισος» για τους εξαθλιωμένους Ασιάτες και Αφρικανούς, εξακολουθεί όμως να είναι ξέφραγο αμπέλι - και ουσιαστικά αβοήθητη στην προσπάθεια θωράκισης των ευρωπαϊκών συνόρων. Εκατοντάδες νεοεισερχόμενοι περνούν καθημερινά τα σύνορα του Εβρου, ξέροντας ότι μέσα σε 24 ώρες θα είναι ελεύθεροι να αναζητήσουν την τύχη τους στην πολύπαθη Αθήνα ή αλλού...

10.000 αφίξεις σε ένα μήνα!

Τόσοι αλλοδαποί πέρασαν τα σύνορά μας μόνο το μήνα Οκτώβριο. Αφού ολοκληρωθεί η τυπική διαδικασία καταγραφής, που συνήθως διαρκεί λίγες ώρες, αφήνονται ελεύθεροι και με το υπηρεσιακό σημείωμα στο χέρι συνεχίζουν σαν κύριοι το ταξίδι τους με τρένα και λεωφορεία.

II

ερνούν συνήθως τις πρώτες μεταμεσονύκτιες ώρες. Πεζή από το κερσαίο τμήμα των συνόρων στο Κάραγατς, μεταξύ Καστανιών και Νέας Βύσσης, εκεί όπου θα φτιαχτεί ο φράχτης, αλλά και από το ποτάμι, αφού μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου δεν κατεβάζει νερό και σε αρκετά σημεία είναι βατό. Από τις αρχές Οκτωβρίου χρησιμοποιούν φουσκωτές βάρκες, επιλέγοντας τα πιο στενά σημεία που δεν ξεπερνούν τα 30 μέτρα.

Στην ελληνική όχθη, που είναι κατάφυτη από λεύκες, ιτιές και φτελιές, αφήνουν τα ίχνη τους: πλαστικές σακούλες, πλαστικά μπουκάλια από νερό και άδεια πακέτα τσιγάρων, όλα τουρκικής προέλευσης, σκισμένα ταξιδιωτικά έγγραφα αλλά και πεταμένα ρούχα, αφού όσοι έχουν βραχεί φορούν στεγνές αλλαξιές που έχουν μαζί τους. Λουφάζουν σε κάποιο απάγκιο, στα εγκαταλελειμμένα φυλάκια του στρατού ή σε αγροτικές αποθήκες και μόλις χαράξει, ζωσμένοι το σακίδιο στην πλάτη, βγαίνουν από τα χωράφια του βαμβακιού, του καλαμποκιού, του σπαραγγιού και του σκόρδου στη δημοσιά.

Στη συντριπτική τους πλειονότητα πρόκειται για άντρες νεαρής ηλικίας. Όταν βλέπεις οικογένειες με μικρά παιδιά, ξέρεις πως πιθανότατα έρχονται από το Αφγανιστάν. Λιγότεροι οι ηλικιωμένοι, κάποιιοι με αναπηρικά καροτσάκια ή πατερίτσες. Αφγανοί, Πακιστανοί, Αλγερινοί, Μαροκινοί, Ιρακινοί, Νιγηριανοί, Ινδοί, Αιγύπτιοι, Γκανέζοι, Κονγκολέζοι, Μπανγκλαντεσιανοί, Σομαλοί, Τυνήσιοι, Σύριοι, Βιρμανοί, Παλαιστίνιοι, Γεωργιανοί, Αιθίοπες, Κινέζοι... Ο κατάλογος ατελείωτος, οι χώρες προέλευσης πάνω από 100. «Εσείς είχατε πλημμύρες από τις βροχές, εμείς έχουμε πλημμύρα ανθρώπων», είπε χαρακτηριστικά ο αστυνομικός διευθυντής Ορεστιάδας στον εκπρόσωπο του Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Το πρώτο 9μηνιο του 2011 παρουσίασε αύξηση εισόδων κατά 13,4%, ενώ διπλασιάστηκε ο αριθμός των Αφγανών και οκταπλασιάστηκε ο αριθμός όσων προέρχονται από τη Βόρεια Αφρική, τις αποκαλούμενες χώρες του Μαγκρέμπ. Τον Οκτώβριο πέρασαν από εδώ 10.000 άνθρωποι.

Χωρισμένοι σε μικρές ομάδες 5 - 10 ατόμων, αναζητούν το τοπικό αστυνομικό τμήμα. «Police station?», «Where is the camp?» ρωτούν τους ντόπιους που συναντούν. Οι περισσότεροι σταματούν στο χωριό και περιμένουν να επιβιβαστούν στην αστυνομική κλούβα, κάποιιοι άλλοι βγαίνουν στην εθνική οδό και ξεκινούν με τα πόδια, μέχρι κάποιος να ειδοποιήσει την αστυνομία να τους μαζέψει. Κάθε μέρα το ίδιο σκηνικό, μόνο οι αριθμοί αλλάζουν, στους οποίους θα πρέπει να προστεθούν βεβαίως και όσοι βρίσκουν τον τρόπο να συνεχίσουν το ταξίδι τους χωρίς να καταγραφούν, με σκοπό να υποβάλουν αίτηση ασύλου σε άλλο, πιο προηγμένο κράτος της Ε.Ε. (ποσοστό μικρότερο από 10%, σύμφωνα με τις αστυνομικές αρχές, ή πολύ μεγαλύτερο, σύμφωνα με σχετικές έρευνες).

Αλεξανδρούπολη, Φέρες, Πόρος, Τυχερό, Σουφλί, Μάνδρα, Λάβαρα, Διδυμότειχο, Ορεστιάδα, Νέα Βύσσα, Φυλάκιο. Εννιά μέρες στην παραμεθόριο, αρκετές ώρες στις όχθες του ποταμού αρκούν για να πάρει κανείς μια πρώτη γεύση.

Στο τρένο για την Αθήνα.

Ο ΟΣΕ έχει προσθέσει βαγόνια για να αντιμετωπίσει την αυξημένη κίνηση λόγω αλλοδαπών, οι οποίοι συνήθως καταβάλλουν το αντίτιμο σε δολάρια.

Σάντουιτς, δακτυλοσκόπηση και... καλό δρόμο

Μια τυπική διεκπεραιωτική διαδικασία χωρίζει τους νεοαφιθέντες από την ελευθερία.

Όσοι έχουν περάσει παράνομα το βράδυ τα σύνορα συγκεντρώνονται κάθε πρωί στα αστυνομικά τμήματα και στους συνοριακούς σταθμούς και καταγράφονται ως «συλληφθέντες», με όποιο ονοματεπώνυμο δηλώνουν, αφού πρώτα περάσουν από τη διαδικασία της συνέντευξης με τους αξιωματικούς του Frontex: τους screeners, που αποφαίνονται για τη χώρα προέλευσης, και τους debriefers, που συλλέγουν πληροφορίες για τα κυκλώματα των διακινητών. Φωτογραφίζονται, δακτυλοσκοποούνται, όσοι χρειάζονται εφοδιάζονται με στεγνά ρούχα και παπούτσια, τους παρέχονται σάντουιτς και χυμοί, που προμηθεύει εταιρεία κέτερινγκ από την Αλεξανδρούπολη, η οποία έχει αναλάβει την τροφοδοσία όλων των αστυνομικών τμημάτων και κέντρων κράτησης του νομού. Αρκετοί είναι ενημερωμένοι από τους παλιότερους που έχουν περάσει από εδώ και, μόλις φτάσουν, ζητούν από τους συνοριοφύλακες «sandwiches and juices».

Από αυτούς κρατούνται μόνο οι Τούρκοι υπήκοοι και όσοι

προέρχονται από κράτη που συνορεύουν με την Τουρκία (Ιράκ, Ιράν, Συρία, Γεωργία), τους οποίους μετά από ορισμένες διαδικασίες, που απαιτούν κάποιο χρονικό διάστημα, δέχεται πίσω η Τουρκία βάσει της συμφωνίας επανεισοδοχής που έχει υπογράψει (547 το 2010, 533 το 2011), για να εμφανιστούν όμως έπειτα από λίγο ξανά στα ελληνοτουρκικά σύνορα και να επιχειρήσουν πάλι το πέρασμα προς την Ευρώπη. Κρατούνται επίσης και όσοι κατά την είσοδό τους υποβάλλουν αίτηση πολιτικού ασύλου, μέχρι να εξεταστεί η αίτησή τους. Και από αυτούς, όμως, κάποιιοι αφήνονται ελεύθεροι είτε για ανθρωπιστικούς λόγους («ήρθε μια γυναίκα από τη Συρία με τρία παιδιά, δεν μπορούσα να τους κρατήσω») είτε λόγω υπερκορεσμού των περιορισμένων διαθέσιμων χώρων κράτησης. Ελάχιστοι πάντως υποβάλλουν αίτηση πολιτικού ασύλου κατά την είσοδό τους στη χώρα μας. Οι περισσότεροι από το μικρό ποσοστό που συνολικά την υποβάλλει το κάνουν αργότερα, συνήθως 2 - 3 μήνες μετά, ύστερα από παρέμβαση ΜΚΟ και δικηγόρων.

Από τις αρχές του χρόνου παρουσιάστηκε αύξηση εισόδων κατά 13,4%, ενώ διπλασιάστηκε ο αριθμός των Αφγανών και οκταπλασιάστηκε ο αριθμός όσων προέρχονται από τη Βόρεια Αφρική.

Στο αστυνομικό τμήμα.
Παρουσιάζονται μόνοι τους
στις Αρχές για να
καταγραφούν-ορισμένοι
είναι ενημερωμένοι από
παλιότερους για τις
συνθήκες που επικρατούν.

Παρά το γεγονός ότι η παράνομη είσοδος αποτελεί ποινικό αδίκημα, οι εισαγγελείς «απέχουν από την ποινική τους δίωξη» και τους παραπέμπουν στις αστυνομικές αρχές, προκειμένου να ακολουθηθεί η διοικητική διαδικασία της απέλασης. Θεωρώντας όμως οι αστυνομικές αρχές δεδομένο «το ανέφικτο της επιστροφής, λόγω πολιτειακής κατάστασης ή άλλων ακραίων και δυσχερών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα τους ή λόγω της απροθυμίας των πρεσβειών να συνεργαστούν», τους κρατούν για λίγες ώρες, συνήθως σε κάποια υπόστεγα, κατάκαμα πάνω σε στρώματα, τους εφοδιάζουν με ένα υπηρεσιακό σημείωμα, το οποίο φέρει τη φωτογραφία τους και αναφέρει ότι είναι υποχρεωμένοι να εγκαταλείψουν τη χώρα εντός τριάντα ημερών με δικά τους μέσα, και τους αφήνουν ελεύθερους, συχνά αυθημερόν. «Κάθε μέρα αφήνουμε ελεύθερους 300, προχθές μαζί με τη Διεύθυνση Ορεστιάδας αφήσαμε συνολικά 500», με ενημερώνει σχετικά ο αστυνομικός διευθυντής Αλεξανδρούπολης, Ιωακείμ Τσουκνάδης.

Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, αν μετά την προθεσμία του ενός μηνός συλληφθούν οπουδήποτε στην επικράτεια, αφήνονται και πάλι ελεύθεροι με νέο έγγραφο που λέει ότι θα πρέπει να εγκαταλείψουν τη χώρα μέσα σε ένα μήνα, διαδικασία η οποία επαναλαμβάνεται επί αόριστον. Παίρνοντας το έγγραφο της διοικητικής απέλασης, το οποίο, σημειωτέον, είναι πολύ εύκολο να πλαστογραφηθεί αλλάζοντας απλώς τη φωτογραφία, οι νεοεισερχόμενοι μπορούν πλέον νόμιμα να συνεχίσουν το ταξίδι τους για την Αθήνα. Όσοι έχουν χρήματα παίρνουν ταξί-τα οποία περιμένουν την κατάλληλη ώρα έξω από τα κρατητήρια-, άλλοι ξεκινούν με τα πόδια για τον σιδηροδρομικό σταθμό ή για την αφετηρία των υπεραστικών ΚΤΕΛ. Είναι χαρακτηριστικό ότι εκδοτήριο των ΚΤΕΛ βρίσκεται έξω ακριβώς από το κέντρο κράτησης στο Φυλάκιο, απ' όπου καθημερινά ξεκινούν ένα με δύο λεωφορεία για το σταθμό του Κηφισού στην Αθήνα. «Τηλεφωνούν από τα ΚΤΕΛ και μας ρωτούν πόσους θα αφήσουμε, για να ξέρουν πόσα λεωφορεία θα στείλουν», με ενημερώνει ένας συνοριοφύλακας. «Από αυτούς ζούμε», μου λέει χαρακτηριστικά ένας οδηγός λεωφορείου των ΚΤΕΛ στην Αλεξανδρούπολη. Αντίστοιχα έχουν αυξηθεί οι δουλειές και του ΟΣΕ, που έχει προσθέσει βαγόνια πίσω από τον κυρίως συρμό, για να εξυπηρετήσει την αυξημένη κίνηση λόγω αλλοδαπών. Περιμένουν στα εκδοτήρια με το υπηρεσιακό σημείωμα στο χέρι και συνήθως το αντίτιμο σε δολάρια. Κάποιοι, σύμφωνα με καταγγελίες, δεν πληρώνουν καν εισιτήριο, «πού να μπουνε οι ελεγκτές στο βαγόνι, φοβούνται», κάτι που αρνείται πάντως κατηγορηματικά ο ελεγκτής στο σταθμό της Αλεξανδρούπολης, επιδεικνύοντάς μου ένα πάκο δολάρια που βγάζει από την τσέπη του. Όσοι απελευθερωθούν απόγευμα και χάνουν το μεσημβρινό δρομολόγιο παραμένουν τη νύχτα στο σταθμό ή σε γειτονικές αποθήκες και ανάβουν φωτιές για να ζεσταθούν. Ετσι κάπκε ο σιδηροδρομικός σταθμός της Ορεστιάδας, που ανακαινίστηκε μεν, αλλά παραμένει έκτοτε κλειστός λόγω περικοπών και ανοίγει μόνο δύο φορές την ημέρα, όταν περνάει το τρένο.

Εκδοτήριο των ΚΤΕΛ βρίσκεται ακριβώς έξω από το κέντρο κράτησης στο Φυλάκιο για την εξυπηρέτηση των λαθρομεταναστών. «Από αυτούς ζούμε», λέει οδηγός λεωφορείου στην Αλεξανδρούπολη.

Οι συνοριοφύλακες απλώς φωνάζουν: «Go back»

Τα έρημα στρατιωτικά φυλάκια και το θέατρο του παραλόγου που παίζεται στα σύνορα.

Εύλογο είναι ότι η πολιτική που ακολουθείται κάθε άλλο παρά τονώνει το πθικό φρόνημα των συνοριοφυλάκων. Σε συζητήσεις που είχα με δεκάδες συνοριοφύλακες σε όλο το νομό, κοινό στοιχείο ήταν η απαξίωση που νιώθουν: «Μας έχουν μετατρέψει σε ΚΕΛ, σε Κέντρο Εξυπηρέτησης Λαθρομεταναστών», «δεν τους ψάχνουμε, μας ψάχνουν, πρόκειται για θέατρο του παραλόγου», «κοροϊδεύουμε την κοινωνία, αυτό κάνουμε», «είμαστε διαχειριστές, νοσοκόμοι, ψυχολόγοι», «τι να πούμε εμείς τώρα, ότι φυλάμε θερμοπύλες».

Ουσιαστικά το έργο τους είναι η διαχείριση όλων αυτών των ανθρώπων. Να τους μαζέψουν από τα χωριά ή από την εθνική οδό, να τους φωτογραφίσουν, να τους πάρουν αποτυπώματα, να μετρήσουν το ύψος τους, να παραλάβουν τα τρόφιμα και τα νερά από την εταιρεία κέτερινγκ και να τους τα μοιράσουν, να μεταφέρουν τους ασθενείς στο νοσοκομείο.

Και η φύλαξη των συνόρων;

Κατ' αρχάς, ο στρατός εδώ και πέντε χρόνια δεν φυλάει τα σύνορα. Τα φυλάκια είναι άδεια και ρημάζουν, δεν βλέπεις πουθενά στρατιώτες «λόγω λειψανδρίας από τη μείωση της στρατιωτικής θητείας», όπως λέγεται. Δύο φαντάρους συναντήσαμε όλους κι όλους, στην «πράσινη πόρτα» στα χερσαία σύνορα, σε όλο το διάστημα που μπεινοβγαίναμε στην «απαγορευμένη» στρατιωτική περιοχή.

Ειδικές ομάδες φύλαξης λαθρομεταναστευσης στήνουν караούλι σε κάποια σημεία των χερσαίων συνόρων και της όχθης του ποταμού, όπου βρέθηκαν ίχνη το προηγούμενο βράδυ, και παρακολουθούν με θερμικές κάμερες τα «γκρουπάκια», όπως τα αποκαλούν, που βρίσκονται ακόμη στην τουρκική πλευρά. Μόλις τους πρωτοδούν, ειδοποιούν τον τουρκικό στρατό απέναντι να τους αποτρέψει. Όπως μου εξήγησε ο αστυνομικός διευθυντής Ορεστιάδας, Γιώργος Σαλαμάνγκας, «το τελευταίο διάστημα έχει βελτιωθεί η συνεργασία με τους απέναντι. Σε κάποιες περιπτώσεις τους μαζεύουν, αλλά ύστερα από 5-6 μέρες τους ξαναβλέπουμε». Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις οι συνοριοφύλακες προσπαθούν να τους αποτρέψουν φωνάζοντας «this is greek territory», «go back» και άλλα ευτράπελα, δεδομένου ότι όσοι έρχονται γνωρίζουν ότι, αν προχωρήσουν, δεν θα συμβεί τίποτα απολύτως και ανενόχλητοι θα επιτύχουν το σκοπό τους. Ετσι συνεχίζουν το δρόμο τους παρά τις προειδοποιήσεις. Υπάρχουν μάλιστα περιπτώσεις που κάποιοι, φτάνοντας σε μια νησίδα στη μέση του ποταμού και βλέποντας το νερό να ανεβαίνει, ειδοποιούν μέσω κινητού τηλεφώνου συγγενείς τους στην Αθήνα, που με τη σειρά τους ενημερώνουν την αστυνομία προκειμένου να τους παραλάβει, να τους μεταφέρει στην ελληνική όχθη και να τους παράσχει τις πρώτες βοήθειες.

Λόγω της αθρόας και ανεμπόδιστης, ουσιαστικά, εισόδου τα δύο τελευταία χρόνια έχει σχεδόν μηδενιστεί η λαθραία είσοδος μέσα σε κρύπτες στα φορτηγά και στις νταλίκες από τον συνοριακό σταθμό των Κήπων. «Εδώ και δύο χρόνια, που παίρνουν νόμιμα το χαρτί των 30 ημερών, δεν διακινδυνεύουν πλέον να μπουν από εδώ και να πάνε δικαστήριο, όταν μπαίνουν άνετα από την άλλη...» μου εξηγεί ο αξιωματικός υπηρεσίας στον έλεγχο των διαβατηρίων.

Κατά τη διάρκεια της καταγραφής.
Φωτογραφίζονται, δακτυλοσκοπούνται
και αφήνονται ελεύθεροι.

Βουλώνουν λεκάνες για να αφεθούν ελεύθεροι!

Ανεπαρκείς και κατά κανόνα άθλιοι, οι χώροι προσωρινής κράτησης δέχονται τη χαρακτηριστική βολή από τους κρατούμενους.

Ένα πρώην εργοστάσιο ιματισμού (φασόν) στο χωριό Φυλάκιο της Ορεστιάδας, που κήρυξε πτώχευση και μετέφερε τη δραστηριότητά του στην γειτονική Βουλγαρία, και κάποιες εγκαταλελειμμένες αποθήκες του ΟΣΕ στη Βένα του γειτονικού νομού Ροδόπης, που μετασκευάστηκαν το 2007 και το 2001 αντίστοιχα, αποτελούν στην ουσία τα δύο μοναδικά κέντρα κράτησης ή «ειδικούς χώρους παραμονής αλλοδαπών», χωρητικότητας συνολικά 700 ατόμων. Αν προσθέσει κανείς τα άθλια κρατητήρια των τμημάτων συνοριακής φύλαξης (λόγω έλλειψης χώρου, οι νεοεισερχόμενοι παραμένουν σε ημιυπαιθριούς χώρους ή και σε υπόστεγα με ελενίτ), χωρητικότητας το πολύ άλλων 200 ατόμων, συνειδητοποιεί ότι, ακόμη και όταν είναι όλα υπερπλήρη, όπως συνήθως, αποτελούν σταγόνες στον ωκεανό σε σχέση με τον συνολικό όγκο των εισερχομένων.

Τη σίτιση και τον καθαρισμό των χώρων έχουν αναλάβει ιδιωτικά συνεργεία, όπως φαίνεται από την καθαρίστρια με την άσπρη διαστημική στολή -που παραπέμπει σε πυρηνικό ατύχημα- στο κρατητήριο του Τυχερού. Τη φύλαξη έχει αναλάβει μέχρι στιγμής η αστυνομία, ενώ μελλοντικά η εσωτερική θα δοθεί σε εταιρεία σεκιούριτι. Όσον αφορά την ασφάλεια, δεν έχουν προβλεφθεί ούτε τα στοιχειώδη μέτρα. Στο Φυλάκιο, για παράδειγμα, κάποιος έβγαινε από τους αεραγωγούς, ενώ τα φώτα είναι εσωτερικά και οι κρατούμενοι μπορούν ανά πάσα στιγμή να προκαλέσουν βραχυκύκλωμα, αφήνοντας το κέντρο χωρίς ρεύμα. Επίσης, η δύναμη φύλαξης είναι μικρή (10 αστυνομικοί φρουρούν 500 κρατούμενους), με αποτέλεσμα ο προαυλισμός να αποτελεί ρίσκο και να επιτρέπεται πολύ σπάνια. Μεγάλο πρόβλημα είναι και τα σμυρτάζ που κάνουν οι κρατούμενοι στις εγκαταστάσεις. Σπάνε νιπτήρες, λεκάνες, σωλήνες, βουλώνουν τις αποχετεύσεις με παπούτσια και κουβέρτες, προσπαθούν να καταστήσουν με κάθε τρόπο το χώρο μη λειτουργικό, ώστε να αφεθούν ελεύθεροι. «Πρέπει οπωσδήποτε να φτιαχτούν κέντρα υποδοχής, για να γίνεται άμεση ταυτοποίηση προσώπων, και κέντρα κράτησης, όπου θα μεταφέρονται όσοι είναι παράνομοι μέχρι να απελαθούν. Αυτό σημαίνει ότι θα δημιουργηθούν καλύτερες συνθήκες εργασίας για τους ίδιους τους αστυνομικούς, καλύτερες συνθήκες κράτησης όσων περιμένουν να εξεταστεί το αίτημά τους για άσυλο και, βέβαια, έτσι θα πάψει να διασύρεται διεθνώς η χώρα», μου λέει ο αστυνομικός διευθυντής Ορεστιάδας Γιώργος Σαλαμάγκας.

Στο Φυλάκιο, 10 αστυνομικοί φρουρούν 500 κρατούμενους. Κάποιοι χρησιμοποιούσαν τους αεραγωγούς για να βγουν.

Βγαίνοντας στην ελληνική όχθη (επάνω).

Όσοι γίνονται αντιληπτοί «συλλαμβάνονται» από τους συνοριοφύλακες, οι υπόλοιποι είτε αναζητούν το αστυνομικό τμήμα είτε συνεχίζουν το ταξίδι τους κατευθείαν «για κάτω».

Στα κρατητήρια (αριστερά).

Τον καθαρισμό των χώρων κράτησης και τη σίτιση έχουν αναλάβει ιδιωτικά συνεργεία.

«Εδώ αφήνουν μόνο τη σκόνη τους»

Αντιδρούν στα κέντρα κράτησης και στο φράχτη οι τοπικοί άρχοντες.

Όμως, στην απόφαση του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για τη δημιουργία κέντρων πρώτης υποδοχής και κέντρων κράτησης αντέδρασαν όλοι οι εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, υποστηρίζοντας ότι το πρόβλημα θα πρέπει να κατανεμηθεί ισομερώς σε όλους τους νομούς και ότι δεν θα επιτρέψουν να γίνει η περιοχή «κρατητήριο ψυχών», φοβούμενοι στην πραγματικότητα ότι «θα μεταφέρουν εδώ τους παράνομους αλλοδαπούς όλης της χώρας, με όλες τις συνέπειες που θα είχε αυτό σε περίπτωση εξεγέρσεων». Ο καθένας τους τονίζει την ιδιαιτερότητα και τη σπουδαιότητα της δικής του επικράτειας, άλλος ζητάει την ίδρυση πανεπιστημίων, άλλος ελάφρυνση του ΦΠΑ, άλλος την επιδότηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών για πραγματική ανάπτυξη «στην ακριτική γη». Μάλιστα, ο δήμαρχος Αλεξανδρούπολης, Βαγγέλης Λαμπάκης, προτείνει «να δοθούν τα χρήματα για την ένταξη αυτών των ανθρώπων, για να λύσουμε το δημογραφικό πρόβλημα...».

Δεν είναι τυχαίο το ότι την προηγούμενη της κοινής συγκέντρωσης διαμαρτυρίας που είχαν εξαγγείλει, προκειμένου να εκφράσουν την αντίθεσή τους στα σχεδιαζόμενα κέντρα, ένας από τους επιλεγμένους χώρους, το εγκαταλελειμμένο στρατόπεδο Φυλλιρίδη στην Καρωτή Διδυμοτείχου, έγινε στάχτη βάσει οργανωμένου σχεδίου εμπρησμού, υπόθε-

ση που βρίσκεται ακόμη στη φάση της ανάκρισης... Κατά τον ίδιο τρόπο, αντέδρασαν και στην απόφαση για την κατασκευή του φράχτη μήκους 10,3 χλμ. κατά μήκος των χερσαίων συνόρων με την Τουρκία μεταξύ Καστανίων και Νέας Βύσσης, με εξαίρεση το δημοτικό συμβούλιο Ορεστιάδας.

Η αλήθεια είναι, όπως όλοι παραδέχονται, ότι η παραμεθόριος δεν πλήττεται από το μεταναστευτικό ρεύμα. «Όλο το πρόβλημα το φορτώνεται η Αθήνα, εμείς όχι», παραδέχεται ο δήμαρχος Σουφλίου Βαγγέλης Πουλιλίδης, ενώ ο δήμαρχος Διδυμοτείχου, Παρασκευάς Πατσουρίδης, λέει χαρακτηριστικά: «Εδώ αφήνουν μόνο τη σκόνη τους...». Διότι οι νεοεισερχόμενοι δεν παραμένουν εδώ, η παρουσία τους γίνεται αισθητή μόνο το πρωί στα χωριά-περάσματα και στην εθνική οδό, μέχρι να τους μαζέψει η αστυνομία, στους σταθμούς του ΟΣΕ και των ΚΤΕΛ. Η εικόνα που παρουσιάζουν η Αλεξανδρούπολη, το Σουφλί, το Διδυμοτείχο και η Ορεστιάδα δεν έχει καμία σχέση με τη γνωστή εικόνα της Αθήνας, δεν βλέπεις πουθενά μετανάστες στους δρόμους και στις πλατείες, δεν υπάρχουν αλλοδαποί επαίτες και τοξικομανείς, ούτε παιδιά των φαναριών, ενώ οι δείκτες της εγκληματικότητας παραμένουν χαμηλοί. «Μα πώς χωράνε όλοι αυτοί στην Αθήνα;» είναι η βασική απορία των ντόπιων, που βλέπουν εκατοντάδες καθημερινά να φεύγουν για κάτω.

Διασχίζοντας τον Εβρο με ασφάλεια και... 1.000 ευρώ

Τα πλεονεκτήματα της διαδρομής εισόδου που επιλέγουν οι σύγχρονοι δουλέμποροι.

Χιλιάδες είναι αυτοί που περιμένουν στην απέναντι πλευρά να περάσουν στη χώρα μας. Η Τουρκία έχει καταργήσει τελευταία τη βίζα για όσους έρχονται από τις περισσότερες μουσουλμανικές χώρες, γεγονός που, σε συνδυασμό με τα φθηνά αεροπορικά εισιτήρια της Turkish Airlines, έχει μετατρέψει την Κωνσταντινούπολη σε διαμετακομιστικό κέντρο. Έτσι, στους χιλιάδες Ασιάτες που συρρέουν ούτως ή άλλως στις συνοικίες Ακ Σαράι και Ταρλάμπασι, με σκοπό να μπουν στην Ευρώπη, έχουν προστεθεί οι Αφρικανοί που φτάνουν πλέον αεροπορικώς ως τουρίστες. Από εκεί διοχετεύονται στη Ραιδεστό (Τεκιρντάκ), στη θάλασσα του Μαρμαρά, στα Ιψαλα, στο ύψος του συνοριακού σταθμού των Κήπων, στο Ουζούνκοπρου, στο ύψος του Σουφλίου, στην Αδριανούπολη (Εντίρνε), πάνω από την Ορεστιάδα, και από εκεί στις παραβρίες περιοχές, σε αγροικίες ή αποθήκες, περιμένοντας την κατάλληλη στιγμή για να περάσουν τα σύνορα.

Η διαδρομή αυτή προτιμάται πλέον, διότι έχει πολλά πλεονεκτήματα. Η προσέγγιση είναι εύκολη, ασφαλής και σύντομη (περίπου τρεις ώρες οδικώς) και το τιμολόγιο οικονομικό (το δουλεμπορικό κύκλωμα χρεώνει 500 - 1.000 ευρώ, ενώ από το Αιγαίο 4.000 - 5.000 ευρώ).

Στο Ισαάκιο, στον συνοριακό σταθμό του Διδυμοτείχου, συνάντησα στο κρατητήριο τον 40χρονο Αχμέτ από το Πακιστάν. Πρωτομπήκε στην Ελλάδα το 1999 και πήγε στο Μαραθώνα, όπου έμεναν κάποιοι συγγενείς του. Είναι η τρίτη φορά που συλλαμβάνεται για δουλεμπόριο. Τις δύο πρώτες φορές αφέθηκε ελεύθερος έπειτα από έξι μήνες κράτησης στις φυλακές της Κομοτηνής και της Κασσάνδρας, δεδομένου ότι μέχρι πριν από δύο χρόνια η διακίνηση ήταν πλημμέλημα. Λίγες ημέρες πριν από την επίσκεψή μας στην περιοχή, συνελήφθη και πάλι στα Λάβαρα, να περνάει με βάρκα 9 άτομα, ενώ άλλοι 100 περίμεναν τη σειρά τους στην τουρκική όχθη. Όπως μας είπε, ο αρχηγός του κυκλώματος ήταν Πακιστανός, που είχε Τούρκους βοηθούς στη δουλειά του.

Πρώτοι σε αριθμό στον κατάλογο των συλληφθέντων διακινητών είναι οι Ιρακινοί, ακολουθούν οι Τούρκοι, οι Βούλγαροι και οι Έλληνες. Παλαιότερα, είχαν συλληφθεί για διακί-

Ιατρικές εξετάσεις.
Εδώ και δύο χρόνια που το κύμα έγινε ανεξέλεγκτο εξετάζονται μόνο όσοι παρουσιάζουν συμπτώματα.

νηση μεταναστών και Έλληνες αστυνομικοί, δημοτικοί υπάλληλοι και δασοφύλακες. Ούτως ή άλλως, στα παραμεθώρια χωριά πάντα υπήρχαν οικογένειες που ζούσαν από κάθε είδους λαθρεμπόριο και «το χρήμα δεν κρύβεται».

Εδώ και δύο χρόνια, που η διακίνηση έγινε κακούργημα, οι περισσότεροι διακινητές αποφεύγουν να περάσουν στην ελληνική πλευρά και είτε περνούν τους μετανάστες από τις δύο γέφυρες του Εβρου στην Αδριανούπολη και τους δείχνουν την κατεύθυνση που θα πρέπει να ακολουθήσουν στα κερσαία σύνορα είτε τους βάζουν σε μια πλαστική βάρκα στην τουρκική όχθη και τους λένε να κωπηλατήσουν μέχρι απέναντι. Αυτός είναι και ο λόγος που κάποιοι πνίγονται, διότι δεν ξέρουν να κωπηλατούν και, παρά το γεγονός ότι το ρεύμα του Εβρου δεν είναι ορμητικό, παρασύρονται και η βάρκα ανατρέπεται. Από τους 31.306 μετανάστες, που πέρασαν από εδώ παράνομα το 2010, πνίγηκαν 48, ενώ άλλοι 14 πέθαναν από το κρύο.

Μεγάλα ποσοστά φυματίωσης και ηπατίτιδας

Πολλαπλασιάζεται ο κίνδυνος μετάδοσης πρώτα απ' όλα στους αστυνομικούς, αλλά και στον γενικότερο πληθυσμό.

Μέχρι το 2009, όταν το μεταναστευτικό κύμα στην περιοχή ήταν ελεγχόμενο, το σύνολο των συλληφθέντων οδηγούνταν στα νοσοκομεία του Διδυμοτείχου και της Αλεξανδρούπολης, όπου υποβάλλονταν σε προληπτικές εξετάσεις (κλινική εξέταση, ακτινογραφία θώρακος, εξετάσεις αίματος για ηπατίτιδα Β και C, μαντού για φυματίωση). Όπως διαπιστώθηκε, μεγάλο ποσοστό έπασχε από ηπατίτιδα και ακόμη περισσότεροι από φυματίωση, ασθένειες που απαιτούν μακρά θεραπεία 6 έως 12 μηνών.

Από το 2010 και μετά, οπότε το κύμα έγινε ανεξέλεγκτο, εξετάζονται μόνο όσοι παρουσιάζουν συμπτώματα, όταν έχουν δηλαδή πυρετό ή βήχα, γεγονός που πολλαπλασιάζει τον κίνδυνο μετάδοσης, πρώτα απ' όλα στους αστυνομικούς, οι οποίοι θα έπρεπε να εμβολιάζονται, αλλά και στον γενικότερο πληθυσμό.

«Υπάρχει τεράστια οικονομική επιβάρυνση και λειτουργικό κόστος», μου εξηγεί ο διευθυντής ιατρικής υπηρεσίας του νοσοκομείου Διδυμοτείχου, Κώστας Βαφειάδης. «Οι προληπτικές εξετάσεις κοστίζουν περίπου 40 ευρώ κατ' άτομο, οι

περισσότεροι είναι ταλαιπωρημένοι, έχουν αβιταμίνωση, κάποιοι πρέπει να χειρουργηθούν, κάποιοι να μπουν στον τεχνητό νεφρό. Αυτό έχει ως συνέπεια την αύξηση του χρόνου που περιμένουν οι Έλληνες ασθενείς, τα χειρουργεία πάνε πίσω, έπρεπε να μας επιχορηγούν οι περιφέρειες και η Ε.Ε.».

Στην Αλεξανδρούπολη, όπως με ενημερώνει ο διοικητής του νοσοκομείου, Νίκος Ραπτόπουλος, χρηματοδοτήθηκε στις αρχές του 2011 από την Ε.Ε. και το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ (Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων) ένα πρόγραμμα 3 - 4 μηνών, κόστους 1 εκατ. ευρώ, προκειμένου να ξαναγίνονται σε όλους προληπτικές εξετάσεις. Τελείωσαν όμως τα χρήματα και το πρόγραμμα σταμάτησε. Τώρα λένε πως θα ξεκινήσει ένα νέο πρόγραμμα με λιγότερα χρήματα και λιγότερο προσωπικό.

«Δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, πρέπει να υπάρξει κάποια ανάσχεση στα σύνορα», υποστηρίζει ο γιατρός Χαράλαμπος Αλατζιάς, που εξετάζει εκατοντάδες νεοεισερχομένους στο Τμήμα Συνοριοφυλακής στο Σουφλί. «Κάποιοι έρχονται εδώ για να θεραπευτούν από τη φυματίωση και το AIDS, που θερίζουν στην Αφρική».

Πρώτοι σε αριθμό στον κατάλογο των συλληφθέντων διακινητών είναι οι Ιρακινοί, ακολουθούν οι Τούρκοι, οι Βούλγαροι και οι Έλληνες.

Ο «μύθος» του Frontex

Βασική αποστολή του φαίνεται να είναι όχι τόσο η φύλαξη των συνόρων, όσο η σωστή καταγραφή των εισερχομένων.

Περιπολία στην παραμεθόριο. Τους βλέπουν να έρχονται, αλλά δεν τους ανακαιτίζουν».

«**Τουρίστες**» αποκαλούνται από την τοπική κοινωνία οι 70-100 άντρες του Frontex που επιχειρούν στην περιοχή. Έρχονται εδώ για θητεία μόλις ενός μήνα, αμείβονται με διπλό μισθό από τα δικά τους κράτη και συμμετέχουν παράλληλα με τους Έλληνες συνοριοφύλακες στις επιχειρήσεις. Φορούν στολή της δικής τους χώρας, φέρουν δικό τους οπλισμό και χρησιμοποιούν δικά τους οχήματα και εξοπλισμό. Γερμανοί, Ολλανδοί, Αυστριακοί, Πολωνοί, Βούλγαροι, Λετονοί και τόσοι άλλοι. Οσοι προέρχονται από τα πιο ανεπτυγμένα και πλούσια κράτη διαμένουν σε πολυτελή ξενοδοχεία και διαθέτουν καλύτερο εξοπλισμό και οχήματα, οι υπόλοιποι βολεύονται με λιγότερα. Είναι χαρακτηριστική η σκηνή με έναν ψηλό 40άρον Γερμανό, που απαιτεί με έντονο ύφος από τη ρεσεψιόν να μεταφερθεί σε άλλο δωμάτιο με μεγάλη, επίπεδη οθόνη τηλεόρασης.

Ορισμένοι δεν διστάζουν να καταγγείλουν τους ντόπιους συναδέλφους τους για κακομεταχείριση. Συγκεκριμένα, ένας Έλληνας συνοριοφύλακας πυροβόλησε στον αέρα για εκφοβισμό, προσπαθώντας να αποτρέψει την είσοδο μιας ομάδας, χωρίς να συμπεριλάβει το γεγονός στην αναφορά του. Ο Ευρωπαίος συνάδελφός του τον ανέφερε, με αποτέλεσμα να ασκηθεί εναντίον του συνοριοφύλακα πειθαρχική δίωξη. Σε άλλη περίπτωση, παρότρυνε τον Έλληνα συνοριοφύλακα να αφήσει κάποιον να μπει στο ελληνικό έδαφος, λέγοντάς του:

«Δεν τον βλέπεις πως είναι αξιολύπητος, άφησέ τον να μπει, αλλιώς θα σε αναφέρω». Την ίδια στιγμή που οι Έλληνες συνοριοφύλακες ξεροσταλιάζουν τη νύχτα, όρθιοι μέσα στη βροχή, με τις φορητές θερμικές κάμερες στο χέρι, λίγα μέτρα πιο δίπλα οι Ευρωπαίοι συνάδελφοί τους τα λένε με έναν ζεστό καφέ στον πάγκο, μέσα στο βαν, έχοντας μπροστά τους στην οθόνη του υπολογιστή την εικόνα θερμικής κάμερας πολλαπλάσιας εμβέλειας.

Βασική αποστολή του Frontex φαίνεται να είναι όχι τόσο η φύλαξη των συνόρων, όσο η σωστή καταγραφή των εισερχομένων με την ταυτοποίηση της χώρας προέλευσής τους μέσω συνεντεύξεων. Ίσως αυτό χρησιμεύσει στα άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. από τις αρχές του νέου χρόνου, οπότε και λήγει η ετήσια αναστολή επιστροφών. Αυτό σημαίνει ότι όσοι καταγράφονται ως εισερχόμενοι στην Ευρώπη από τα ελληνικά σύνορα θα επιστρέφονται και πάλι στην Ελλάδα (σύμφωνα με τον κανονισμό «Δουβλίνο 2»). Υπενθυμίζεται ότι η προσωρινή αναστολή οφείλεται σε απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τον περασμένο Ιανου-

άριο, που διαπίστωσε πως οι συνθήκες κράτησης στην Ελλάδα και οι διαδικασίες ασύλου που ακολουθούνται δεν την καθιστούν ασφαλή χώρα για τους μετανάστες.

Στο άρθρο 1 του κανονισμού «Δουβλίνο 2» αναφέρεται σαφώς πως το ενιαίο ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου «αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στόχου της Ε.Ε. για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, υποχρεωμένοι από τις περιστάσεις, αναζητούν νομίμως προστασία στην Κοινότητα». Γι' αυτό και κάθε τόσο παρελαύνουν στην περιοχή κοινοβουλευτικές αντιπροσωπείες και επιτροπές, υπουργοί και στελέχη από τα προηγμένα ευρωπαϊκά κράτη, αλλά και ΜΚΟ, ώστε να εξακριβώσουν αν είμαστε ασφαλή χώρα για τους νεοεισερχομένους. Και οι στοιβαγμένοι στα κέντρα κράτησης μετανάστες τους χειροκροτούν με ενθουσιασμό. •

Διαβάστε επίσης στο nikosvafiadis.wordpress.com

- Αγαθονήσι - αποστολή: Η «μπίζνα» των λαθρομεταναστών
- Ντοκουμέντο - Ηγουμενίτσα, τράνζιτ για τη Δύση
- Ο καιρός της κυκλικής μετανάστευσης

«Τουρίστες» αποκαλούνται από την τοπική κοινωνία οι άντρες του Frontex που επιχειρούν στην περιοχή.